Landsstyret Sakspapir

Norsk studentorganisasjon

Møtedato	04.-06.12.2026
Saksbehandler	Arbeidsutvalget
Saksnummer	LS2 06.04-26-27
Gjelder	NSOs statsbudsjettprioritering for 2028

NSOs statsbudsjettprioritering for 2028

Formål

Formålet er å vedta Norsk studentorganisasjons (NSO) prioriteringer for statsbudsjettet 2028.

Sakspresentasjon

Regjeringen starter arbeidet med statsbudsjettet om lag ett år før budsjettet legges fram. Det betyr at NSO må vedta sine prioriteringer på et tidlig tidspunkt dersom vi skal kunne påvirke de større satsingene i det kommende budsjettet.

Regjeringen fastsetter hovedlinjene i statsbudsjettet for 2028 på sin budsjettkonferanse i mars 2027, og NSO presenterer derfor sine budsjettinnspill i forkant av dette. I perioden mellom budsjettkonferansen i mars og framleggelsen av statsbudsjettet i oktober arbeider NSO aktivt for å sette våre budsjettprioriteringer på dagsordenen. Når regjeringens forslag til statsbudsjett er lagt fram i starten av oktober, avgir først finanskomiteen og deretter fagkomiteene sine innstillinger til det endelige budsjettet. Forslaget debatteres og vedtas deretter av Stortinget før jul.

På bakgrunn av hvordan regjeringen og Stortinget arbeider med statsbudsjettet, legges det hvert år opp til at landsstyret vedtar organisasjonens statsbudsjettprioriteringer på sitt siste møte før jul. Denne myndigheten er gitt landsstyret gjennom NSOs vedtekter.

Vurdering

Arbeidsutvalget mener det er hensiktsmessig at organisasjonen fortsatt kun har ett statsbudsjettkrav. NSO har tidligere prioritert å fremme få, men kostbare krav, fremfor flere mindre og rimeligere krav. Denne strategien har gitt gjennomslag i statsbudsjettforhandlingene fem år på rad, med henholdsvis sju, ti og ti prosent økning i studiestøtten, samt knytting av studiestøtten til grunnbeløpet i folketrygden (G) i årets budsjett. Det ser imidlertid fortsatt ikke ut til at vi vil nå

målet om en studiestøtte på minst 1,5 G, basert på kravene budsjettpartnerne har stilt til regjeringen.

Å øke studiestøtten til 1,5 ganger grunnbeløpet er et eksempel på et kostbart krav, som alene ville koster 1,1317 milliarder kroner i neste års budsjett og 2,383 milliarder kroner året etter. Årsaken er at endringen i studiestøtten først vil gjelde fra neste studieår. Dermed vil neste års budsjett kun belastes med de økte utgiftene for høstsemesteret.

Dersom organisasjonen i tillegg fremmer flere mindre krav målt i kroner, vil det være enklere for politikerne å innfri de rimeligste kravene fremfor de mest kostbare. Dette kan gjøre det kommunikasjonsmessig vanskeligere å reagere på regjeringens forslag til statsbudsjett og det endelige budsjettet som vedtas av Stortinget.

Overordnet føring for årets statsbudsjettkrav

Arbeidsutvalget foreslår i år å videreføre en overordnet innledning før selve statsbudsjettkravene presenteres. Denne formuleringen er ment å omfatte helt grunnleggende og overordnede prinsipper som bør ligge til grunn for statsbudsjettarbeidet vårt, slik de også gjør for øvrig politikk- og interessearbeid i NSO.

Formuleringen lyder som følger:

> *«Prinsippene om lik rett, mulighet og tilgang til høyere utdanning av god kvalitet, samt at høyere utdanning skal være gratis for studenter i Norge, er grunnleggende og skal være førende for NSOs arbeid med statsbudsjettet.»*

Vi ser, både i årets statsbudsjettforslag og i regjeringens retorikk de siste årene, at det vurderes innstramminger, omprioriteringer og kutt på områder som berører prinsippene NSO legger til grunn for høyere utdanning. Arbeidsutvalget mener derfor at det er viktig å beholde denne overordnede innledningen. Den tydeliggjør de prinsipielle utgangspunktene for vårt budsjettarbeid og gir samtidig handlingsrom til å reagere på eventuelle uforutsette kutt eller endringer på områder der NSO har vedtatt politikk.

Studiestøtten økes til minst 1,5 ganger grunnbeløpet i folketrygden.

Det ser nå ut til at vi får gjennomslag for å knytte den årlige justeringen av studiestøtten til folketrygdens grunnbeløp (G). Selv om budsjettforhandlingene ennå ikke er avsluttet, viser de

Norsk studentorganisasjon

foreløpige forslagene at vi fortsatt er et godt stykke unna NSOs minimumskrav på 1,5 G. Dersom regjeringens forslag blir vedtatt, vil studiestøtten tilsvare om lag 1,25 G. Budsjettpartnerne har foreslått å øke studiestøtten til rundt 1,3 G. Uten en forpliktende opptrappingsplan vil vi derfor fortsatt være et godt stykke unna målet om en studiestøtte på minst 1,5 G.

Hovedbegrunnelsen for å øke studiestøtten er at dette er et tiltak som kommer alle studenter til gode. Begrunnelsen for å knytte studiestøtten til grunnbeløpet i folketrygden (G) er først og fremst å sikre at studentene får ta del i den generelle velstandsutviklingen i samfunnet og unngår redusert kjøpekraft som følge av for lave årlige justeringer.

Grunnbeløpet er en sats som brukes til å beregne en rekke ytelser fra NAV, blant annet uføretrygd, arbeidsavklaringspenger og alderspensjon under opptjening. Beløpet justeres 1. mai hvert år og fastsettes av Stortinget etter trygdeoppgjøret. Grunnbeløpet skal reguleres i tråd med lønnsveksten, justert for eventuelle avvik mellom forventet og faktisk lønnsvekst to år tilbake i tid.

I budsjettforhandlingene i fjor vedtok Stortinget følgende anmodningsvedtak:

> «*Stortinget ber regjeringen fremme forslag i løpet av 2026 om å regulere størrelsen på studiestøtten gjennom grunnbeløpet i folketrygden. Størrelsen kan ikke innebære lavere satser enn de som utbetales i dag*.»

Regjeringen har fulgt opp dette vedtaket ved å foreslå at studiestøtten skal reguleres gjennom grunnbeløpet i folketrygden. Det er lite som tyder på at det finnes et flertall på Stortinget for å reversere dette. NSO kan derfor med stor sannsynlighet legge til grunn at studiestøtten fra 2027 vil være knyttet til grunnbeløpet i folketrygden.

Statsbudsjettprioritering er videre formulert slik at den samsvarer med velferdspolitiske plattform:

> «*For å sikre at studenter har tid og kapasitet til å studere, skal basisstøtten være på minst 1,5 G og utbetales over 11 måneder.»*

Innstilling

Prinsippene om lik rett, mulighet og tilgang til å ta høyere utdanning av god kvalitet, og om at høyere utdanning skal være gratis for studenter i Norge, er grunnleggende og skal være førende for NSOs arbeid med statsbudsjettet.

Norsk studentorganisasjon

NSOs krav til statsbudsjettet 2028 er:

- Studiestøtten økes til minst 1,5 ganger grunnbeløpet i folketrygden.